

Jussi Rossi

Elämäntavalla ammattilaiseksi

Lautailulajit itseohjautuvan media-alan opiskelun motivaattoreina

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Viestinnän Koulutusohjelma

Opinnäytetyö

22.4.2014

Tekijä(t)	Jussi Rossi
Otsikko	Elämäntavalla ammattilaiseksi -Lautailulajit itseohjautuvan media-alan opiskelun motivaattoreina
Sivumäärä	23
Tutkinto	Medianomi
Koulutusohjelma	Viestinnän koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Digitaalinen viestintä
Ohjaaja(t)	Lehtori Katri Myllylä
<p>Tämä tutkimus käsittelee sitä, kuinka lautailulajit motivoivat monia harrastajia itseohjautuvaan media- ja taidealan taitojen ja tietojen oppimiseen. Työssä tarkastellaan niin lautailulajeja, niiden alakulttuuria, elämäntapaa kuin niihin liittyvää mediaharrastaneisuuttakin.</p> <p>Tutkimus on kvalitatiivinen. Tutkimusaineistona käytetään sähköpostitse teetettyä kyselyä, ja tiedonlähteenä muita tutkimuksia, haastatteluita, artikkeleita, videoita sekä tekijän omia kokemuksia ilmiöstä.</p> <p>Kyselystä selvisi, että lautailulajit toimivat motivaattoreina mediaharrastaneisuuteen ja moni sen kautta motivoitunut ja lautailija on siirtynyt tekemään media-alan töitä päätoimisesti, sivutoimisesti tai elämäntapana.</p>	
Avainsanat	lautailulajit, itseohjautuva oppiminen, mediaharrastaneisuus, elämäntapaurheilu, elämäntapa

Author(s)	Jussi Rossi
Title	Extreme sports as a motivator to self-regulated learning of media studies.
Number of Pages	23
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Media
Specialisation option	Digital Media
Instructor(s)	Katri Myllylä, senior Lecturer
<p>This thesis studies how extreme sports like skateboarding, snowboarding and surfing motivate people to self-regulately learn media media and art related skills. Thesis will study boarding related extreme sports, its sub-culture and lifestyle and how it correlates with the media production skills and knowledge.</p> <p>The study is qualitative and is based on the interviews done by email, other studies, articles, videos and the experiences of the writer about the phenomena.</p> <p>This study showed that many board related sports can be motivators to media production skills and with this motivation many boarders have started to work in the media field full-time, part-time or just as a lifestyle.</p>	
Keywords	extreme sports, media, lifestyle, self-regulated learning

Sisällys

1	Tutkimuksen viitekehys	1
2	Tutkimusmetodi	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
3	Lautailulajit ja elämäntapa	3
3.1	Elämäntapa	4
3.2	Extremeurheilu	5
3.3	Lautailulajit ja elämäntapa	6
3.4	Elämäntavan muut ilmenemismuodot	9
3.5	Lautailulajit ja media harrastuneisuus	12
3.6	Luova-ala ja lautailu	15
3.7	Kriittisyys lautailulajeissa	16
3.8	Itseohjautuva media-aineiden oppiminen ja motivaatio lautailulajeissa	17
4	Päätelmät	22
5	Lähteet	24

Liitteet

Liite 1. Sähköposti haastattelu

1 Tutkimuksen viitekehys

Tarkoitukseni on tarkastella, miten rullalautailu ja muut lautailulajit mahdollisesti kytkeytyvät media-, viestintä- ja taidealan eri osa-alueisiin, miten monet lajien harrastajat ovat itse siirtyneet linssin edestä sen toiselle puolelle ja miten heidän lautailulajin harrastaminen on auttanut heitä siinä. Nojaan opinnäytetyössäni paljon omiin kokemuksiini eri median osa-alueilta, joihin lautailulajien harrastamisen kautta olen itse jo yli kahden vuosikymmenen ajan tutustunut. Monen lautailulajien ammattilaisen ”aktiiviura” on valittavan lyhyt, jolloin lajin harrastaja monesti saattaa siirtyä tekemään jotakin muuta alaan liittyvää oman aktiiviuransa tai aktiivisen harrastamisen jälkeen. Rullalautailussa ja lumilautailussa monet urheilijat ovatkin siirtyneet linssin toiselle puolelle. Tästä hyvä esimerkki mm. on suomalainen ammattirullalautailija Arto Saari, jonka aiempi ammatti rullalautailijana on varmasti antanut hänelle etulyöntiaseman rullalautailua kuvaavana valokuvaajana.

Idean opinnäytetyöhöni sain dokumentista, joka kertoo Ruotsissa Malmössä olevasta rullalautailu painotteisesta Bryggeriets gymnasium -koulusta, jonka opetussuunnitelmassa on ymmärretty ottaa huomioon motivaation merkitys opetuksessa, varsinkin media- ja taideaineiden opetuksessa. Dokumentin katsottuani aloin pohtia omia kokemuksiani media- ja taideaineista ja siitä miten lautailulajien ja varsinkin rullalautailun kautta saadulla motivaatiolla olen itseopiskellut media-alalta niin laajasti monia eri taitoja ja tietoja. Aloin myös miettiä, ovatko muut lajien harrastajat kokeneet saman ja jos ovat, niin miten lajien harrastaminen on heitä media-alan taitojen ja tietojen itseopiskelussa ja opiskelussa motivoinut ja edesauttanut. Joudun nojaamaan opinnäytetyössäni vahvasti omiin kokemuksiini ilmiöstä ja toteuttamaani sähköposti kyselyyn, koska aiheesta on tällä hetkellä vielä hyvin vähän tutkimustietoa ja julkaisuja olemassa.

Otan tutkimuksessani huomioon ilmiön ympäriltä jo olemassa olevia tutkimuksia, kirjoja ja julkaisuja. Monet lautailulajeista kirjoitetut tutkimukset ja julkaisut pohjautuvat joko toissijaisiin lähteisiin tai viittaavat ei-tieteelliseen julkaisuun. Tästä johtuen olenkin omakohtaisen lajien tietämyksen pohjalta tullut tulokseen käyttää joitakin toissijaisia lähteitä ja esimerkiksi Wikipediaa, joita yleisesti opinnäytetöissä ei lähteinä juurikaan käytetä.

Luvussa 2 käyn läpi tutkimusmetodiani, tekemääni tutkimusta, sen haasteellisuutta ja tiettyjä ennakkovalmisteluita. Tämän luvun pohjalta nostan tulevissa luvuissa siihen

liittyviä katkelmia haastatteluista, jotka tukevat tekemääni hypoteesia. Luvussa 3 avaan hieman opinnäytetyöhöni liittyviä käsitteitä, kuten extremelajit, rullalautailu, elämäntapa, itseohjautuva oppiminen ja motivaatio. Lautailulajit motivaattoreina osiossa käsittelem eri taidollisia ja tiedollisia osa-alueita ja sitä millä tavalla lautailulajit ovat ylipäänsä minua ja muita haastateltuja lautailijoita motivoineet media-alaa opiskelemaan tai oppimaan. Käsittelem lajeja ja niiden ympärillä olevaa kulttuuria ja teollisuutta laajemmassa media-alan kontekstissa ja pohdin myös, millaisia lieveilmiöitä lautailulajien media on saanut aikaan. Luvussa 3 keskityn enemmän media-alan harrastuneisuuteen lautailulajien harrastajien keskuudessa. Luvussa 4 käsittelem itseohjautuvaa oppimista ja sen määritelmiä. Pyrin luvussa tuomaan näkyviin haastatteluaineiston ja muiden lähteiden pohjalta lautailulajien luoman motivaation merkitystä itseohjautuvassa media-alan aineiden oppimisessa.

2 Kyselytutkimus

Mietin pitkään, kuinka voisin parhaiten tutkia ilmiötä. Tiesin, että tunnen paljon henkilöitä, jotka ovat mielestäni motivoituneet lautailulajien kautta oppimaan media-alan taitoja, mutta kuinka heitä ja ilmiötä olisi paras tutkia? Päätin käyttää tutkimuksessani fenomenografista ilmiön tulkintaa. Fenomenografia on ilmiön kuvaamista ihmisen siitä muodostamien käsitysten kautta. Siinä vertaillaan eri ihmisten käsityksiä, mutta myös suhteutetaan yhden ihmisen käsityksiä jostakin ilmiöstä hänen käsityksiinsä muista ilmiöistä. (Anttila 2005. 335)

Pitkän pohdinnan jälkeen päätin ottaa yhteyttä mahdollisimman moneen henkilöön, jonka tiedän olevan hyvä tutkimuksen kohde. Otin yhteyttä henkilöihin sähköpostitse ja Facebookin kautta ja kysyin heidän kiinnostustaan ja mahdollisuuttaan osallistua tutkimukseen. Tutkimuksen päätin toteuttaa sähköposti kyselyllä, koska henkilöhaastattelut olisivat olleet liian aikaavieviä litteroida ja analysoida ja tarkoitukseni oli saada mahdollisimman monta henkilöä vastaamaan kyselyyn. Lähetin kyselyn noin 25:lle ennalta valitsemalleni henkilölle ikähaarukalla 24–38 vuotta, joista 16 vastasi kyselyyn.

Vastausmateriaalia kyselystä kertyi n. 60 sivun verran. Kyselyn tarkoitus oli kerätä todisteita pohtimaani lähtökohtahypoteesiin, että lautailulajit motivoivat media-alan itseohjautuvaan oppimiseen. Kyselyssä päädyin kysymään henkilöiltä heidän harrastamistaan lautailulajeistaan ja siitä mitä media-alan aktiviteetteja he harrastavat tai tekevät työkseen. Lähtökohtaisesti tiesin, että henkilöt lautailevat tai ainakin ovat lautaileet ja

ovat jollakin tavalla tekemisissä median kanssa. Päätin kysyä henkilöiltä millä tavalla he ovat olleet tai ovat tekemisissä median kanssa. Mitä he tekevät, kuinka kauan he ovat tehneet, ja ovatko he opiskelleet alaa vai ovatko he itseoppineita? Haasteellista tutkimuksessa oli se, että kaikki vastaajat eivät välttämättä vastanneet kyselyyn pohdiskelevalla otteella tai eivät vastanneet kyselyyn ollenkaan. Kyselyistä tein erilaisia aihealue koonteja, joissa vastaukset kasattiin yhteen.

Kyselyyn vastanneet henkilöt edustivat aika laajasti media-alan työpaikkoja. Vastanneiden keskuudessa oli arkkitehteja, valokuvaajia, ohjelmistopäällikkö, tuottajia, videokuvaajia, ohjaaja, leikkaajia, muotoilija, graafinen suunnittelija, ääniteknikko, levytuottaja ja stagemanager. Pieneen otantaan nähden vastanneet edustavat media-alan työpaikkoja yllättävän laajasti. Vastaajista yli puolet (9/16 eli 56 %) oli ainakin joskus ollut tai toimi parhaillaan yrittäjänä. Valokuvaajia haastatelluista oli (6/16 eli 38 %) ja vastaavasti videokuvaajia oli (9/16 eli 56 %).

Kyselyyn vastanneiden joukossa oli niin itseoppineita, ylioppilaita, kandeja kuin maistereitakin. Vastanneista (7/16 eli 44 %) oli itseoppineita media-alalla, vaikka heillä saattoi olla korkeakoulututkinto joltakin toiselta alalta. Esimerkiksi 2 vastannutta olivat koulutukseltaan arkkitehteja ja suunnittelijoita, mutta ovat tehneet tai tekevät silti muita media-alan projekteja vapaa-ajallaan säännöllisesti tai satunnaisesti. Tällaisia projekteja olivat mm. videot, musavideot, installaatiot, julisteet ja grafiikat.

Käytän työssäni aineistostani ylösnousseita haastattelunpätkiä suorina sitaatteina, joihin olen merkannut vastaajan nimen lyhenteenä, jotta vastaajan henkilöllisyys ei paljastu. En ole puuttunut vastausten kirjoitusasuun enkä oikeinkirjoitukseen, vaan olen poiminut sitaatit sen mukaan, että ne tukevat tutkimaani ilmiötä.

3 Lautailulajit ja elämäntapa

Lautailulajeja käsiteltäessä ei voi jättää huomioimatta niiden yhteyttä elämäntapaan ja elämäntapaurheiluun. Itse lautailulajeja koko elämäni harrastaneena tiedän sen olevan paljon enemmän kuin pelkästään harrastus. Pelkästä harrastuksesta lautailulajit oman kokemukseni mukaan erottaa se, että sille ei ole sovittu mitään tiettyä aikaa tai paikkaa, jolloin minun täytyy sitä lähteä harrastamaan. Harrastaminen onkin enemmän omaehtoista, joskin tietysti osittain säähän ja vuodenaikaan sidottua. Silloinkin, kun en ole lautailmassa, ajatukseni helposti siirtyvät ajattelemaan siihen liittyviä asioita, ja

saatan helposti alkaa kuluttamaan lautailubändien tuottamaa mediaa mobiililaitteelta tai tietokoneelta. Luulenkin, että en ole ajatusteni kanssa yksin, vaan toteuttamani kyselyn ja havaintojeni perusteella monet harrastajat kokevat asian melko samoin. Hyödynnän paikoin tässä luvussa aineiston keräämiseksi toteuttamani kyselyn vastauksia tuodakseni esille muiden lautailijoiden ajatusmaailmaa niin elämäntavasta kuin sen mahdollista yhteydestä media-alaan.

3.1 Elämäntapa

JS: "Lasken skeittauksen elämäntavaksi, koska se on suuri osa identiteettiäni. Katselen ympäristöni skeittarin silmin, vaikka en olisikaan skeittaamassa. Skeittaus yhdistää minua moniin kavereihin ja tuttuihin ihmisiin, ja tämän lisäksi lajin parissa toimiminen on osa elinkeinoni harjoittamista."

VV: "Koen kyllä. Vaikka en skeittaa ollenkaan niin aktiivisesti kuin reilu 10 vuotta sitten, skeittaus ei poistu minusta mihinkään. Olen yhä lähes päivittäin jollain tapaa tekemisissä vanhojen skeittikavereiden kanssa ja ajattelen skeittausta myös päivittäin. Jos näen jonkun spotin, mietin mitä siihen voisi tehdä. Luen skeittilehtiä ja kirjoitan niihin silloin tällöin. Katson skeittivideoita netistä myös harva se päivä."

EY: "Ehdottomasti elämäntapa. En pysty kuvittelemaan eläväni ilman skeittausta, lumilautailua tai valokuvausta. Etenkään valokuvausta."

Tässä on vain muutaman haastattelemani henkilön mielipide lautailusta elämäntapana. Kysyin heiltä kokevatko he lautailun enemmän elämäntavaksi vai pelkäksi harrastukseksi. Monet heistä ovat harrastaneet lajia jo kauan ja eivät välttämättä enää nykyisin edes harrasta sitä niin aktiivisesti kuin joskus aikaisemmin. Silti suuri osa haastateltavista (11/16) kokee lautailun enemmän elämäntavaksi kuin pelkästään harrastukseksi. Siihen liittyy vahvasti lajien ja kulttuurin mukaan eläminen, niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Vain 2/16 ei kokenut lautailua elämäntavakseen.

Elämäntavalla tarkoitetaan ihmisen jokapäiväisen elämän säännönmukaisia toimintoja ja valintoja. Elämäntapa on aina eri ominaisuuksien kasaantuma, kokonaisuus ja järjestelmä, jonka voivat määrittää esimerkiksi mm. ajankäyttö, ruokavalio, kurinalaisuus, tavoitteellisuus ja erilaiset kanssakäymisen muodot. (Roos 1989, 14)

Wheaton (2004, 2–12) määrittelee yhdeksän tyypillistä ominaisuutta elämäntapaurheilulle:

1. Syntynyt viimeisten 40 vuoden aikana ja kehittynyt jostain aiemmasta jäännösurheilusta.¹
2. Ruohonjuuritason harrastajakunta on vahvana vaikuttajana.
3. Perustuu kulutukseen ja teknologian kehitykseen, joka mahdollistaa uuden teknologian käytön lajien parissa.
4. Vaatii sitoutumista, rahaa, kollektiivista itsensä ilmaisemista, asennetta ja sosiaalista identiteettiä, joka kehittyy harrastettavan lajin ympärillä olevassa kanssakäymisessä.
5. Ideologia kannattaa hauskuutta, hedonismia, osallistumista ja flow-kokemusta.
6. Vähäiset sukupuolierot. Kuitenkin suurin osa harrastajista on keskiluokkaisia valkoisia miehiä.
7. Pääasiassa yksilöllistä harrastamista.
8. Väkivallatonta ja kontaktia välttävää urheilua, jossa riskiä sekä vaaraa ihaillaan ja pidetään korkeassa arvossa.
9. Harrastamispaikat ovat uusia tiloja tai juuri tietyille lajille sopivia. Niillä ei ole tarkkaan määriteltyjä rajoja. (Wheaton 2004, Itkosen & Tolosen 2010, 16.)

3.2 Extremeruheilu

Sana Extreme-urheilu tulee englanninkielisestä sanasta "extreme-sports". Extremelajit voidaan jakaa yleisesti ottaen kolmeen eri kategoriaan: Ilmassa, vedessä ja maalla suoritettavat extremelajit. (Wikipedia 2014a)

Käsittelen ja keskityn opinnäytetyössäni pääasiallisesti extremelajeista vain Suomessa yleisemmin harrastettavia lautailulajeja kuten lumilautailua ja rullalautailua. Näistä kahdesta lajista minulla on enemmän henkilökohtaista kokemusta niin lajin harrastuksen kuin sen sisällä vallitsevan kulttuurinkin osalta. Lajien suuren kirjon takia on rajaaminen välttämätöntä, koska ei ole olemassa mitään tarkkaa määritelmää siitä, mikä laji on extreme-laji ja mikä ei. Extremelajit wikipedian mukaan ovat luonteeltaan vaarallisia ja niihin liittyy usein nopeus, korkeus, kova fyysinen rasitus ja hyvin erityiset välineet. (Wikipedia 2014b)

---

¹ Jäännösurheilulla Wheaton tarkoittaa lajeja, jotka ovat nousseet uudestaan suosioon niin sanotun extreme-urheilun nousukauden aikana (esimerkiksi surffaus). Jäännösurheilulla voidaan tarkoittaa myös vanhoja lajeja, joita muuttamalla ollaan luotu uusi laji.

3.3 Lautailulajit ja elämäntapa

Wheatonin (ks. luku 3.1) määritelmien mukaan lautailulajit täyttävät helposti elämäntapa-urheilulle asetetut kriteerit. Lautailulajien harrastajat, varsinkin rullalautailijat kokevat usein lajin harrastamisen enemmän elämäntavaksi, kuin pelkäsi harrastukseksi. Lajien harrastaminen on omaehtoista ja se yleensä vaikuttaa heidän muuhunkin toimintaan ja näkemykseen ympäröivästä maailmasta. Lautailulajien harrastajilta puuttuu yleisesti järjestäytyneelle urheilulle tavanomainen sovittu harjoitteluporukka, harjoittelupaikka, aikataulut ja valmennus. He harjoittelevatkin usein omaehtoisesti omissa porukoissaan ja omissa paikoissaan, joita ei välttämättä ole ennalta sovittu. (Roos 1989; Tams 2006.)

Kuvio1. Lautailu elämäntapana.

Kyselyyn vastanneet edustivat lautailulajeista rullalautailijoita, surffareita ja lumilautailijoita. Vastanneita oli yhteensä 16. Kysyin vastanneilta, kokevatko he lajin harrastamisen enemmän elämäntavaksi kuin harrastukseksi. Pyysin heitä myös kuvailemaan omaa elämäntapaansa, jos he ylipäänsä kokevat lajin elämäntavaksi. Vastanneista 69 % koki lajien harrastamisen enemmän elämäntavaksi.

HT: "Lautailu on ollut niin suuri osa yli puolet elämästäni, että en minä sitä varmaan voisi lopettaa kokonaan tai vaihtaa lautailua johonkin muuhun."

AT: ”Lajien harrastus omalla kohdalla on vähän hiipunutta tällä hetkellä, mutta ehdottomasti ne ovat elämäntapalajeja. Ne vaikuttavat heidän omiin valintoihinsa ja tapaan suhtautua tilanteisiin.”

Kuten Wheatonin määrittelemissä elämäntapaurheilulle tyypillisissä ominaisuuksissa on mainittu, lajien luoman sosiaalisen identiteetin ja asenteen kauttakkin ajateltuna lautailulajit voidaan tulkita elämäntapalajeiksi. Osa haastateltavista jopa koki, että lautailulajit muovaavat heidän päätöksentekoaan ja ajattelumaailmaansa.

ML: ” Kai se on elämäntapa kun olohuoneen seinällä roikkuu 8 dekkiä. Ulkona liikkua katseet kiinnittyy kaiteisiin katukiviin ja muihin "skeitattaviin" objekteihin. Laji näkyy myös elämän asenteena täsmällinen, tarkka, määrätietoinen mutta ei kuitenkaan liian ankara. Asioita ei pidä tehdä hampaat irvessä väkisin jos nyt ei natsaa niin tullaan kokeileen huomenna uudestaan..”

JKOR: ”Kyllä koen. Harrastukset ohjaavat ihan arkitasolla päätöksentekoaani ja ajattelumaailmaani. Sitä helposti elää ja hengittää lautailua. Selaa netistä uusimpia videoita ja pätkiä, puhuu kavereiden kanssa lautailusta, buukkaa matkakohdetteet sen mukaan missä mitään lajia voi harrastaa. Säästää sen mukaan, että sinne pääsee. Kaverit valikoituvat sen mukaan harrastavatko samoja lajeja kuin itse.”

Wheaton listauksessa (ks. luku 3.1) määrittelee myös, että elämäntapaurheilulle tyypillistä on se, että se vaatii sitoutumista, rahaa ja kollektiivista itsensä ilmaisemista, josta lautailulajeille tyypilliset lajin teknisyyttä ja lautailijan rohkeutta kuvaavat elokuvat ovat oiva esimerkki.

KT: ”Ehkä enemmän elämäntavaksi. Laji on jotain mitä teen pitääkseni elämäni ja itseni balanssissa. Laji on kokonaisvaltaista, henkistä ja fyysistä. Uskon että Ihminen on psykofyysinen kokonaisuus. Laji auttaa mua saavuttamaan hyvinvoinnin. Tai ainakin lisäämään sitä. Toki koen myös suurta intohimoa lajia kohtaan. Etenkin surffausta.”

JT: ”Kaikki nivoutuu hyvin yhteen. Tämä on elämäntapa ja haluan ajatella työtäni enemmänkin taiteen tekemisenä kuin työnä. Hyödynnän kontaktejani lautailu- ja musiikkimaailmasta ja teen hommia heidän kanssaan. Nyt juuri esimerkiksi tein Veikkaukselle mainosvideoita, joissa lumilautailija Roope Tonteri oli kuvattavana.”

JS: ” Lasken skeittauksen elämäntavaksi, koska se on suuri osa identiteettiäni. Katselen ympäristöni skeittarin silmin, vaikka en olisikaan skeittaamassa. Skeittaus yhdistää minua moniin kavereihin ja tuttuihin ihmisiin, ja tämän lisäksi lajin parissa toimiminen on osa elinkeinoni harjoittamista.”

JKÄÄ: ”Harrastukseni ovat aikatauluihin sitomattomia tapoja olla ulkona ja liikkua ja olen onnekas, että minulle harrastuksiksi valikoituivat juuri nämä. En tiedä vielä kukaan onko kyse elämäntavoista, pikemminkin itsestänselvyyksistä.”

AM: ”Kyllä se on elämäntapa. Skeittaus on elämäntapana letkeä. Pyörii pitkin poikin tuolla kaupungilla ja näkee koko ajan jotain uusia mestoja. Tulee kaupun-

kiympäristö tutuksi ja törmää koko ajan uusiin mahtaviin tyypeihin. Oppii näkemään ympäristön eri tavalla, samalla aiheuttaa ihmetystä tää nykymeininki.”

Kyselyyn vastanneista 2/16 henkilöä eli 12,5 % koki, että lajit olivat heille aikaisemmin elämäntapa, mutta nykyisin enemmän harrastus. Muutos elämäntavasta harrastukseksi ainakin yhden haastateltavan mukaan johtuu kulttuurillisesta uloskasvamisesta. Tämä kulttuurista uloskasvaminen johtuu siitä, että kulttuuria, joka aiemmin koettiin omaa elämää tukevaksi toiminnaksi, ei enää myöhemmin samaan tarkoitukseen tarvita.

AV: ”Ehkä nuorempana skeittaus oli elämäntapa. Skeittaus on/oli rikas kulttuuri jonka varaan epävarman ja joukon ulkopuoliseksi tuntevan nuoren oli helppo lähteä rakentamaan omaa identiteettiä. Tässä vaiheessa elämää voidaan puhua elämäntavasta. Kun myöhemmällä iällä tuota tukijalkaa oman identiteetin pönkittämiseksi tai rakennuspalikaksi ei niinkään tarvitse, asia muuttui harrastukseksi.”

Osa vastaajista teki nykyisin töitä elämäntapalajinsa ympärillä. Osalle vastaajista lautailu oli pysynyt elämäntapana ja koko työelämä oli rakennettu pelkästään tukemaan ja mahdollistamaan omaa elämäntapaa. Osalle vastaajista lautailu oli taas muuttunut enemmän harrastukseksi ja jopa työksi.

KT: ”Tämä elämäntapa/ rytmi on muodostunut suurelta osin mun tarvetta päästä harrastamaan lajia.”

JKAR: ” Nuorena se oli elämäntapa, nykyään enemmän harrastus ja osittain työ.”

Vain muutama kyselyyn vastanneista eli 2 henkilöä, 12,5 % koki, että lautailulajit ovat heille pelkkä harrastus eivätkä ne ole missään vaiheessa olleet elämäntapa. Tietysti kysymyksen vastauksiin vaikuttaa valtavasti vastaajan mielipide omasta lajin harrastamisestaan ja siitä, kuinka he määrittelevät tai kokevat henkilökohtaisesti mikä on elämäntapaa ja mikä ei. 6 % vastaajista ei vastannut kysymykseen lainkaan.

JKII: ”Harrastukset ovat kyllä vaikuttaneet persoonani kehittymiseen jne. mutta ajattelen ne silti enemmänkin harrastuksina.”

MT: ”Koen lajien harrastamisen harrastukseksi.”

Tekemäni kyselytutkimuksen voidaan todeta lautailulajien ainakin täyttävän elämäntapaurheilulle asetetut reunaehdot. Ottaen huomioon lautailulajien harrastajien suuren määrän ja kyselyyni vastanneiden henkilöiden määrän, olisi virheellistä väittää, että kaikki lautailijat olisivat elämäntapalautailijoita. Kyselyn perusteella voi kuitenkin todeta,

että monet, ellei jopa suurin osa lautailun harrastajista kokee lajia kohtaan jotakin suurempaa yhteenkuuluvuutta kuin monia muita harrastuksia kohtaan.

3.4 Elämäntavan muut ilmenemismuodot

AM "En pidä itseäni juurikaan ammattilaisena. Elämäntapakameramies ja skeittari lähinnä."

JT: "Kyllä ehdottomasti tämä on elämäntapa. Se on iso kokonaisuus, johon kuuluu musiikki, vaatteet ja aatteet."

AT: "Huppari ja skeittitossut ovat ainoat 'oikeat' vaatteet"

Elämäntapaan yleensä liitetään myös muita piirteitä kuin lautailu. Lähteenmaan tutkimat 1980-luvun helsinkiläisskeittarit halusivat erottautua pukeutumisellaan materialistisesta juppitrendistä. He mieluummin näyttivät resuiselta pukeutumisellaan (Lähteemaa 1991, 132.) Kysyin tutkittavilta henkilöiltä, toiko lautailu joitakin muita oheisaktiviteetteja, tietoja ja taitoja mukanaan (Ks. Liite 1). Näitä olivat mm. musiikki vaatetus ja muut taiteet. Tätä kysymällä halusin kysyä tarkemmin lautailukulttuurin vaikutuksista haastateltavien elämään.

JKOR: "Lautailun perässä on tullut matkustettua yli kymmenen vuotta. Tietenkin lautailu näkyy myös pukeutumisessa, käyttäytymisessä ja kuinka maailman näkee. Tuskin ilman rullalautailutaustaa olisin koskaan kiinnostunut arkkitehtuurista."

AL: "Vaatetus oli alkuvaiheessa aika tarkkaa. Jotenkin lajin sisällä porukka jakautuu moneen leiriin pukeutumisen, musiikkimaun ja muiden myötä. Semmosta nuoren epävarmuutta, jota pyritään sitten peittelemään sillä, että pukeudutaan samalla tavalla kun kaikki muutkin. Jos ei pukeudu niin pahimmassa tapauksessa tulee aivan ylimääräistä dissaamista. Itellä on musiikki ollut vasta tosin vähän aikaa lähellä sydäntä. Joskus teini-iässä muistaa, että tuli lähinnä fiilistelyä biisejä, jotka pyöri jossain skeittileffoissa.

JKII: "Lumilauta- ja skeittivideot vaikuttivat suurelta osin musiikkimakuuni."

Kyselystä kävi ilmi, että vaatetus- ja musiikki liittyi vahvasti lautailuun. Se myös muovasi pukeutumista ja musiikkimakua vahvasti niin kuin muutkin nuorisokulttuurit ovat tehneet. Osa haastateltavista imi jopa niin paljon kulttuuria itseensä, että alkoi sitä kautta myös itse harrastaa lautailun tuomia oheisaktiviteetteja. Kun kiinnostus ja motivaatio lautailuun oli niin suurta, oli helpompi motivoitua opettelemaan tekemään muitakin asi-

oita. Monelle motivaatio soittamiseen, kuvaamiseen ja taiteen tekemiseen oli helpompi aloittaa jonkin itselle tutun asian, kuten lautailun, kautta.

KT: ”No kaikkea noita, musiikki, vaatteet, grafiikat, video ja visuaalisuus ovat vahvasti läsnä lautailulajeissa. Kyllä ne on vaikuttanu ihan sikana. Esim. alan videot ja lehdet ovat olleet 80- ja 90- luvulla oikeastaan ainut kanava mistä maaseudulla asuneena on voinut imeä vaikutteita. Tai mitkä on oikeastaan vaikuttanut siihen miten oon kasvanut ja mikä musta on tullut. Esim. oli pakko ommella vaatteet itse kun ei silloin mistään saanut sellasia kun ois halunnu. Toki lautojen grafiikat ja alan elokuvien visuaalisuus vaikutti myös omiin tarpeisiin tyydyttää omaa luomisen tarvetta esim. piirtelyn ja maalaamisen kautta.”

Itse tutustuin rullalautalehtiin ja kirjallisuuteen jo varhaisessa vaiheessa, vaikka niiden saatavuus oli vielä 90-luvun alussa hyvinkin vaikeaa. Tämä johtuu siitä, että 90-luvulla ei vielä ollut Suomessa kuin muutamia lautailuun erikoistuneita kauppoja, eikä mitään lehtiä tai videoita ollut juurikaan saatavilla kuin kyseisissä alan liikkeissä. Kirjastoissaakaan ei ollut kuin muutama kirja rullalautailusta. Rullalautailuvideoita oli vielä vähemmän saatavilla ja videoita, joita oli, tuli katsottua valtavasti. Niiden musiikki ja visuaalinen ilme muovasivat omaa käsitystäni siitä, mikä oli mielestäni uskottavaa ja mikä ei. Lehdistä tuli piirrettyä eri logoja ja harjoiteltua piirtämään samalla tyyllillä kuin monet lautagrafiikkojen tekijät. Myös Janne Tanskanen opinnäytetyöhönsä ja Skate or Die -dokumenttielokuvaan haastattelemat henkilöt kuvailivat asiaa aika samalla tavalla.

”TONI: Ja sit kun tuli joku ”Poliisiopisto 4. -Korttelipoliisit”, jossa on skeittausta kaks minuuttii kolkyt sekunttii, niin oot hinkannut sen kohdan sata kertaa ja osaat kaikki kohat ulkoo!” (Tanskanen 2011, 23.)

”VILLE: Kun niistä skedeleffoista sai innostuksen punkkiin, niin alko tulla Black Flagia ja Circle Jerksiä. Sit kun joku soitti koulussa Misfitsiä, niin huomasi että tätähän on kivempi soittaa ja helpompi tehdä biisejä, kun pari sointua riittää. Siitä lähti punkkihommat käyntiin.” (Tanskanen 2011, 27.)

Punk-musiikki oli vielä 80-luvun lopun amerikkalaisessa skeittikulttuurissa suosituinta musiikkia ja sitä käytettiin paljon myös rullalautailuelokuvissa. Skeittipätkään valituksi tulemisella saattoi olla suurikin merkitys bändin menestykselle, kuten esimerkiksi punk-bändi Operation Ivy:n levyjälkeinen nousu hurjaan nousuun, kun sen musiikkia esitettiin lukuisissa Santa Cruzin H-Street-videoissa. (Davis 1999, 64.) Musiikin merkitys näyttyi useissa kohdissa myös tutkielmaani varten keräämässäni aineistossa. Alla muutama esimerkki vastauksista, joissa haastateltava oli pohtinut lautailun vaikutusta myös musiikkiin, musiikkimakuun, bänditoimintaan ja kuvataiteisiin.

JT: ”Skeitti- ja snoukkaleffoissa myös musiikilla on hyvin suuri merkitys ja tätä kautta kiinnostuin soittamisesta. Bänditoiminnan kautta taas sitten kiinnostui äänentoistosta ja

äänittämisestä, jota sitten lähdin opiskelemaan kouluun.”

HT: ”Hiphopkulttuurista kiinnostuminen 17-vuotiaani vei minut mukanaan. Graffitien maalaus ja katumuotikulttuuri alkoivat kiinnostamaan niin paljon että lautailu ei enää huvittanut, tai kaatuminen alkoi sattumaan liikaa. Näihin aikoihin aloin löytämään internetistä kiinnostavia juttuja mitä muut ihmiset tekivät ympäri maailmaa. Jossain vaiheessa (n.25v.) minulla oli lähes 40 parin kokoelma erillaisia urheilujalkineita, sekä sama määrä lippiksiä ja pipoja. Täytyy myöntää että ilmaisen itseäni voimakkaasti pukeutumalla tiettyihin katumuotimerkkeihin. Ammennan inspiraatiota esim. lenkkareiden muodosta, linjoista, materiaaleista sekä väriyhdistelmistä.”

Lautailulajien ja varsinkin rullalautailukulttuuriin on omien havaintojeni mukaan aina liittynyt vahvasti itse tekemisen kulttuuri. Kun harjoittelupaikkoja ei ollut, niin niitä alettiin rakentaa itse. Tämä sama itse tekemisen kulttuuri taas levisi muihinkin tekemisen muotoihin. Monet alkoivatkin tehdä itse elokuvia, skeittipaikkoja, nettisivuja, mainoksia ja kaikkea sitä, minkä olivat nähneet amerikkalaisten rullalautabrändien tekevän. Tämä nousi esiin myös tekemäni kyselyn vastauksissa sekä muissa haastatteluissa ja lähteissä.

JT: ”Tee-se-itse -asenne on ehkä yksi tärkeimmistä piirteistä, jonka olen adaptoinut lautailulajeista. Pienelläkin budjetilla voi tehdä hienoja juttuja, kunhan käyttää kekseliäisyyttään. Asioita kannattaa tehdä omalla tyyllillä ja näin saada sisältöihin ja ilmaisutapoihin uusia ulottuvuuksia. Tyylijätö on erittäin tärkeä piirre ja skeittaus ja lumilautailu ovat aina olleet edelläkävijä lajeja, joissa pyritään keksimään uutta ja samalla tehdä kaikki hyvällä tyyllillä.”

VV: ”Sanoisin, että skeittiskenessä vallitseva diy-henki on se, mikä on vaikuttanut paljon omaan ammatinvalintaan. Ei odoteta että pääsisi vaikka jonnekin kouluun opiskelemaan jotain asiaa tai että joku palkkaisi töihin, vaan aletaan vaan tehdä asioita ja opitaan ja kehitytään sitä kautta.”

AV: ”Oppinut rakentamaan puusta ja betonista asioita ja käyttämään työkaluja joita tarvitaan puu- ja betonin rakentamiseen.”

KT: ”No kaikkea on joutunut itse tekemään ja rakentamaan. Oppia fysiikasta ja rakenteista vähän niinkun vahingossa!”

AM: ”Kyllä yhteisölle haluaa tarjota jotain, kun on itse saanut niin paljon. Itse tekemisellä näitä touhuja kuitenkin aika pitkälle pyöritetään.”

”MIKKO: Mie lasken skeittauksen isoksi bonukseksi, että siinä oppi rakentamaan. Kaikki tehtiin ite ja kaikki tarvikkeet hankittiin ite. Mullakaa ei ennen oikein pysynyt vasara kädessä.” (Tanskanen 2011, 34.)

3.5 Lautailulajit ja mediaharrastuneisuus

Lumilautailulle ja rullalautailulle, kuten myös monelle muulle extremelajille, tyypillisiä ovat vaaralliset ja visuaalisesti näyttävän näköiset temput. Tästä johtuen jo lajien syntymästä saakka onkin ollut luontaista taltioida valokuvaksi tai videolle nämä jopa hengenvaaralliset stunt-suoritukset. Kyselyyn vastanneet henkilöt olivat myös itse aloittaneet kuvaamisen ja editoimisen lautailulajien kautta.

JT: "Skeittauksen ja lumilautailun kautta tartuin ensimmäistä kertaa videokameraan. Näille lajeille on hyvin tyypillistä, että sitä kuvataan ja leikataan lyhyiksi elokuviksi. Lautailu on elämäntapa ja myöskin muu visuaalisuus kuuluu siihen hyvin olennaisesti. Esimerkiksi valokuvat ja erillaiset logot ja grafiikat ovat hyvin tärkeitä elementtejä. Siitä piirrustusharrastus sai lisä kipinää ja myöhemmin inostuin tekemään digitaalista grafiikkaa ja kuvien muokkausta."

Lautailulajeissa suorituksia harvoin määritetään tietyillä mitattavilla tuloksilla kuten korkeus, nopeus tai pituus, on valo- ja videokuvausten suosio selitettävissä laskijoiden teknillisen ja tyyllisen kehittymisen kautta. Lajeissa on käytännössä loputon määrä temppuja ja loputon määrä variaatioita niistä. Tästä johtuen videot ja valokuvat ovat olleet erityisen hyvä tapa näyttää yleisölle ja muille lajin harrastajille jokin uusi temppu tai sen suorituspaikka, jota muut eivät ole vielä keksineet. Video ja valokuva tallenteet eivät niinkään ole olleet tarkoitettu opetustarkoitukseen vaan ne ovat pikemminkin tyyli- teltynä dokumentteja lajin harrastajien ominaispiirteistä, heidän teknisestä ja tyyllisestä kehityksestä. Toki monien temppujen harjoittelu ja tekniikan hiominen on taltioinnin takia helpottunut. Kuvaaminen on toiminut myös yhteisöllisyyttä vahvistavana tekijänä ja on antanut mahdollisuuden lajien harrastajille ilmaista itseään visuaalisesti ja näyttää pahimmat, kekseliäimmät ja tyylikkäämmät temput muille lajin harrastajille. Esikuvat näihin omatekoisiin elokuviin on haettu ammattilaisten tekemistä suuren budjetin elokuvista. Tämä on näkynyt suuresti niin leikkauksessa, kuvallisessa kerronnassa ja jopa ensi-illoissa. Kiinnostus valo- ja videokuvaukseen ja elokuvien tekoon saattoikin johtaa osalla harrastajista joko media-alan koulutukseen tai muuhun media-alan töihin.

(Vrt. Hänninen 2006; Tanskanen 2011.)

Omien kokemusteni, tekemäni kyselyn ja Tamsin (Tams, 2008) tekemän tutkimuksen mukaan suurin osa, elleivät jopa kaikki, vähänkin pidempään harrastaneet lautailijat ja varsinkin rullalautailijat ovat edes joskus katsoneet jonkin lautailuelokuvan tai ainakin nähnyt lautailua valokuvana tai videona. Valitsin kyselyyn henkilöitä, joiden tiedän ol-

leen tekemisissä jollakin tavalla media-alan kanssa. Tästä syystä kysyin henkilöiltä, kuinka he kokevat oman lajinsa vaikuttaneen ammatinvalintaansa.

(ks. Liite 1.)

KT: "Lautailulajien kautta saatujen kontaktien kautta olen saanut alan firmoilta projekteja. Esim. grafiikoita, konseptisuunnittelua, myymäläkonsepteja ja julkitilojen suunnitteluja. Lautailulajien sosiaalisuus on auttanut mua verkostoitumaan."

ML: "Rullalautailu ja videokuvaukset on kulkenut aina lähekkäin. Aluksi katsottiin videoilta kuinka temppeja tehdään ja opittiin uusia juttuja. Tämän jälkeen alettiin itse työstämään ja taltioimaan omia videoita joita sitten näytettiin ystäville. Luulen että ilman rullalautailua en välttämättä olisi lähtenyt opiskelemaan media-alaa vaan olisin päätenyt kokiksi."

EY: Molemmilla lajeilla on ollut todella suuri merkitys omaan ammatinvalintaan. Aloin kuvaamaan skeittaamista ja lumilautailua jo seitsemän vuotiaana. Lukiossa kun ei lukeminen enään kiinnostanut oli luontevaa siirtyä ammatillisella puolella suoraan valokuvaukseen kokeilemaan miltä se alkaa tuntumaan.

JKAR: "Aloitin kuvaamisen harrastuksena kun kuvasimme ystävien kanssa omia lumilauta- ja skeittileffoja. Siitä harrastus muuttui vähitellen, opiskelun kautta amatiksiksi. Edelleen kuvaan myös lumilautailua."

JT: "Konkreettisia taitoja on esimerkiksi kameran käsittely ja kuvaaminen samalla, kun liikut itse skedellä. Taito, jota perus videokuvaajalla ei varmasti ole. Tämän ansiosta sinulla yhtä-äkkiä onkin liikkuvaa kamerakuvaa, jonka kuvaamiseksi muuten tarvittaisiin kallis dolly-rata, grippi-mies työntämään dollya, aikaa radan rakentamiseen ja pakettiauto kaiken kuljettamiseen."

JKAR: "Ystävieni olivat ammattilumilautailijoita ja kuvasin heidän kanssaan paljon omia elokuvia. Nykyään se ei enään ole niin iso osa sitä. Lumilautakuvaukset ovat vain pieni osa sitä kaikkea työtä mitä teen."

AM: "Työtön, mutten toimeeton. Säädän omalta osaltani yhdistysten parissa ja pyrin saamaan näitä Suomen suureksi osaksi huonoja skedemahdollisuuksia pikusen eteenpäin. Pääsee samalla hyödyntämään omaa teknistä koulutusta, eikä tarvitse olla kenenkään alaisena, väliportaassa ottamassa vastuuta siitä kun työntekijät ei hoida hommiaan tiukkojen säädäntöjen mukaan."

VV: "Aloin tehdä omaa skeittaiheista zineä, eli omakustannelehteä vuonna 2001. Se oli tietysti mielessä peruskoulu toimittajan töihin, mutta olin kyllä tehnyt niitä jo aiemminkin. Eniten se opetti tuottamista: sitä miten asioita ja projekteja saadaan valmiiksi tietyn deadline puitteissa. Ja sitä kautta sain muita vastaavia tehtäviä skeittiskenen sisällä."

Rullalautailuun ja lumilautailuun liittyvät lehdet ja videot ovat melkein kokonaan lautailijoiden itsensä tekemiä. Taidot lehden tekemiseen, kuten valokuvaus ja toimittaminen on joko opittu lehteä tehdessä tai muuten vapaa ajalla. Lautailulehdet ovat tunnettuja innovatiivisesta valokuvaus- ja taitotyylisyydestään. Lautailulehdistä syntyi nopeasti oma teollisuutensa, joka on pyrkinyt uusiutumaan koko ajan uusien edellisistä lehdistä niin sisällöllisesti kuin visuaalisestikin erottuvien julkaisujen myötä. (Davis 1999, 93-95)

JKÄÄ: "Olen ollut kiinnostunut valokuvauksesta kaiketi puolet elämästäni ja omia harrastuksia kuvatessa tekniikka tuli tutuksi ja sitten tuli halu kokeilla tekniikan osaamista myös muilla osa-alueilla."

Rullalautaelokuvat ovat olleet rullalautafirmojen tärkeimpiä tuotteita jo 80-luvulta saakka. Kamerakalustojen halvennettua harvemmin julkaistavat suuren budjetin ja ammattilaisten tekemät rullalautaelokuvat muuttuivat pienemmän budjetin usein julkaistaviksi, ei niin korkealaatuisiksi elokuviksi. Pienemmät tuotannot ovat usein rullalautailijoiden itse suunnittelema ja maksamia. Suuremmat tuotannot tulevat yleensä joko rullalautalehtien tai rullalautafirmojen toimesta. Niissä esitellään joko lehden mielestä kiinnostavia rullalautailijoita tai sitten rullalautafirman tiimissä olevia henkilöitä. Elokuvien tarkoitus on markkinoida niissä esiintyviä henkilöitä ja sitä kautta heidän käyttämiään välineitä. Yleensä suuremmissa tuotannoissa markkinoidaan vain firman ammattilaisia, jonka toivotaan nostavan heidän nimikkotuotteidensa myyntiä. (Stutt 2009; Davis 1999.)

JT: "Kaikkihan skedepiireissä jotenkin kameraa osaavat käyttää, mutta toiset sitten puuhastelivat enemmän niiden kanssa."

Rullalautailijat Suomessa ovat tutkimuksen mukaan (Tams, 2010) kiinnostuneita niin valo-, kuin videokuvauksestaakin. Tamsin mukaan rullalautailun harrastajat ovat olleet mukana lajin dokumentoinnissa hyvinkin aktiivisesti. Yli puolet kyselyihin vastanneista omistivat still- tai videokameran. Suurin osa (76.6 %) oli kuvannut rullalautailua ja jopa 77.0 % oli rullalautailut elokuvassa. Rullalauta elokuvan editointiin oli myös osallistunut huomattavan suuri osa kyselyyn vastanneista (57,4 %). (Tams 2010, 45) Tästä voimme päätellä, että kuvaaminen on todella yleistä ja suurin osa rullalautailijoista oli ollut mukana kuvaamassa ja editoimassa rullalautailuelokuvia. Janne Tanskanenkin (Tanskanen 2011) haastattelemat henkilöt kokivat, että rullalautailussa nimenomaan viehätti sen tuoma vapaus. Saman tekemisen vapauden he kokivat myös kuvaamisessaan rullalautailuelokuvissa. Ei ollut ketään sanomassa, mitä ja miten elokuva olisi pitänyt tehdä, vaan he keskittyivätkin enemmän imitoimaan arvostamiaan ja näkemiään rullalautailuelokuvia. (Tanskanen 2011)

"RÖNKKÖ: Se oikeestaan lähti ihan samointein kun alotti skeittauksen. Meidän porukoilla oli videokamera. Oltiin nähty niitä Santa Cruzin leffoja (Amerikkalainen rullalautabrandi) ja pitiähän meidänkin tehdä sellanen. Kontiolahdella oli sellanen videopaja ja käytiin siellä kurssi, niin saatiin käyttää niitä vehkeitä. Kuvattiin niin paljon, kun vaan pysty ja jos kukaan ei päässy kuvaamaan, niin meitsi vaan laitto kameran rampin hyllylle. Kahen vuoden aikana tehtiin kolme täyspitkää leffaa." (Tanskanen 2011, 35)

Keräämästäni aineistosta nousi esiin samansuuntaisia vastauksia, joista voi päätellä lautailun liittyvän vahvasti mediaharrastukseen.

JKOR: Lautalajeissa on niin pitkään kuin vaan muistan niin kulkenut käsikädessä lajin dokumentointi. Lajia alotellessa videoita ja lehtiä opiskeltiin, jotta oppisi/ymmärtäisi uusia temppuja. Siitä sitten kehityksen myötä halusi dokumentoida omaa osaamista ja jakaa se muiden kautta. On helppo inspiroitua, mutta on vielä hienompaa inspiroida muita omalla tekemisellä.

JKOR: Lautalajien kuvaaminen ei tunnu työltä, koska teet sitä samaa hommaa lähes samojen kavereiden kanssa joiden kanssa olet kymmenen vuotta sitten nauhoittanut ensimmäiset temppusi. Ei silloin leimata kellokorttia sisään ja ulos. Ammatista on tullut elämäntapa.”

3.6 Luova ala ja lautailu

AM “Kyllä kavereista aika moni on näitten lautailutouhujen kautta ajautunu tekemään ”luovien” alojen hommia. Aika usein ihmisillä on kuitenkin halu ilmaista jollain tavalla sitä mitä ne tekee. Nää harrastukset on niin antoisia, että ei mikään ihme jos porukka kuvailee, maalaa ja laulaa näistä.”

HT: “Toissa kesänä lähdettiin joensuu kaverini kanssa lappiin laskemaan mäkiä lonkkareilla. Olimme lukeneet foorumilta että lonkkariporukka kerääntyisi isosyötteelle heinäkuun alussa. Kun pääsimme perille ja tutuistimme longbrothereihimme ja kävi ilmi että meistä n. 20 miehestä (24-35v.) yli puolet oli graafisella alalla töissä, me jaoimme täysin samanlaisen musiikkimaun, vaatetustyylin, sekä melko yhtenevän maailmankatsomuksen. Se oli aika hurjaa tajuta, että kuinka todella samanlaisia persoonia olemme, vaikkakin täysin eripuolilta suomea.”

KT: Yllättävän moni lautailulajeja harrastanut on ajautunut ns. Luoville aloille. Lajit itsessään vaativat ja kehittävät ihmisen luovuutta, itseoppimista, yrittämistä ja organisointikykyä.

Lautailulajit ovat jo lajin luonteen takia hyvin itseohjautuvia ja kuten haastattelun vastauksista on käynyt ilmi, se saattaa kannustaa luovaan toimintaan ja tee se itse -mentaliteettiin. Itse olisin saattanut päätyä luovalle alalle joka tapauksessa, mutta lautailukulttuurin välitön ja kannustava ilmapiiri on tehnyt siitä ainakin paljon helpompaa. Ympärillä on myös ollut muita samoista asioista motivoituneita henkilöitä, joilla kaikilla oli sama päämäärä. Päämääränä saattoi olla esimerkiksi rullalautaelokuvan valmiiksi saaminen.

VV: “Valokuvaus, videokuvaus, editointi, jossain määrin kirjoittaminen ja piirtäminenkin. Musiikkia ei kauheasti tullut tehtyä, eikä se juuri skeittaukseen liittynyt. Taidehommia olen tehnyt vähän, mutta on vaikea sanoa mikä on skeittauksen osa niissä. Jotain esteettistä tyyliä on toki tarttunut lautagrafiikoista yms.”

3.7 Kriittisyys lautailulajeissa

Lautailijat ovat hyvin tarkkoja tietyistä kulttuurin sisällä vallitsevista etiketeistä. Tietyillä suorituspaikoilla ei siis samoja temppuja ole suvaittavaa kuvata, vaan aina täytyy keksiä jotakin uutta tai vaikeampaa. Tämä itsessään jo ruokkii lajille tyypillistä kekseliäisyyttä ja mielikuvituksellisuutta. Lautailijat ovat hyvin kriittisiä siitä, millä tyylillä joku temppu suoritetaan ja miten se on onnistunut. Lautailukuvauksessa on myös ns. kirjoittamaton sääntö, että kuvaa tempusta, joka ei ole onnistunut, ei saa julkaista, vaikka kuva olisi valokuvana kuinka hyvä tahansa. Tässä asiassa monet ovat todella tarkkoja siitä, että tietty temppu tulee kuvata videolle ja valokuvaksi, jotta tempun onnistumisesta on todisteena myös video.

JKOR: ”Yksi aika tärkeä seikka lautalajeissa on, ettei samaa temppua kuvata samasta paikasta ja julkaista mediassa. Täytyy siis melkein tietää mitä kukin on tehnyt kyseisellä paikalla ja mistä se on kuvattu, ettei sorru plagiointiin. Lautailijat ovat erittäin kriittistä sakkia tämmösten suhteen ja nopeasti ammutaan alas.”

JKOR: ”Lautailulajien kuvaamisen opettaminen on mahdotonta, jos lajia ei tunne. Tämän takia sanomalehdissä nähdäänkin usein surkeita kuvia, koska kuvaaja ei ymmärrä tempuista mitään. Tärkeintä on siis tietää mitä temppua kuvaa ja ymmärtää missä vaiheessa se näyttäisi mahdollisesti parhaalta. Sen oppii kun itse harrastaa lajia.”

Tämä on mielestäni hyvä esimerkki siitä, miten kuvaajan, joka ei ymmärrä kuvattavaa asiaa, on liki mahdoton saada se tallennettua hienosti valokuvaksi tai videolle. Tämä onkin syy miksi monet extremelajeja harrastavat kuvaajat ovat kehittyneet todella hyviksi ja arvostetuiksikin valo- ja videokuvaajiksi. He ymmärtävät lajille tyypillisen vaarallisuuden ja monesti saavat sen näytettyä kuvauksissaan. Muut kuin lautailutaustaiset kuvaajat eivät taas tunnu saavan luottamusta lautailijoiden keskuudessa.

JKOR: ”Kuvaustilanteissa sosiaalisilla taidoilla on suuri merkitys. Kuvattava on saatava olemaan luonnollinen ja unohtamaan kamera. Lautalajeissa tämä ei ehkä korostu niin paljon, koska lautailija keskittyy niin paljon tempun tekemiseen. On kuitenkin helpompaa löytää yhteinen sävel ja yhteistuumin mieltä kuvakulmia ja spekuloida kuvausta. Lautailijaa on turha painostaa johonkin mihin hän ei halua.”

3.8 Itseohjautuva media-aineiden oppiminen ja motivaatio lautilalajeissa

Von Wrightin mukaan motivaatio ja itseohjautuva oppiminen liittyvät vahvasti toisiinsa. Hänen mukaansa itseohjautuvalle oppijalle ominaisia piirteitä ovat mm. Vastuullisuus omasta oppimisesta, jossa oppija itse ottaa vastuun siitä, että hän omaksuu tietoja taitoja sisäisen motivaation voimalla, ilman ulkoista kontrollia. Itseohjautuva oppija on oma-aloitteinen, uskoo itseensä ja hyväksyy itsensä oppijana. Häneltä löytyy joustavuutta ja hän sopeutuu uusiin tilanteisiin ja sietää epävarmuutta. Itseohjautuva oppija on myös kriittinen ja osaa arvioida omaa oppimistaan. (von Wright 1994, 146.)

Suomen tunnetuin rullalautailija ja vuoden 2004 Suuret suomalaiset -äänestyksessäkin 26. sijan saanut Arto Saari kokee, että hän suhtautuu taiteeseen ja valokuvaukseen samalla, jopa pakkomielleisellä intohimolla kuin aiemmin rullalautailuun. (Wikipedia 2014b) Hän myös kokee, että rullalautailu on hänen mielestään samalla tavalla taidetta ja itseilmaisua kuin musiikki tai muu taide. Matkustellessaan ammattinsa (rullalautailun) kautta hän on tutustunut moniin eri valokuvaajiin ja ottanut heiltä vaikutteita, niin kuvaustyyliinsä kuin kamerakalustoonsakin. Hänelle tärkeintä onkin ollut asioiden dokumentointi valokuviiin. Olipa kyseessä rullalautailu, maisemat tai muotokuvat. Hän puhuu siitä, miten hän on omien virheidensä kautta oppinut kuvaajaksi ja kokee, että virheet ovat olennainen osa valokuvausta, koska niistä voi aina oppia jotakin uutta ja saada uusia ideoita valokuvaukseen. Monet rullalautailijat kokevatkin hänet erilaiseksi ja sitä kautta todella hyväksi rullalautavalokuvaajaksi, koska hän on itse rullalautailija ja hänellä on erilainen silmä valokuville. (Vrt. In Focus 2014; Arto Saari –Shoot all skaters 2011.)

Kohti itseohjautuvaa oppimista -kirja määrittelee itseohjautuvaa opiskelutaitoa seuraavasti. ”Itseohjautuvalla opiskelutaidolla tarkoitetaan opiskelijan oma-aloitteista, vastuullista, suunnitelmallista ja tehokasta toimintaa erilaisissa opiskelutehtävissä ja -tilanteissa. Itse asiassa lasten ja aikuisten oppimiseen osallistuvat samat tekijät. Niin kokeneen kuin kokemattomankin oppijan tulee oppimistilanteessa motivoitua oppimaan ja kiinnostua opittavasta, hyödyntää aiempien kokemusten pohjalta työstettyjä tietojaan ja taitojaan sekä hallita oppimista ohjaavia tunteita, asenteita ja ihmissuhteita” (Vrt. Byskata, 2012; Silvén, Kinnunen & Keskinen 1991, 7- 9).

Ensimmäiset omat kokemukseni temppujen taltioinnista videolle ovat suurin piirtein vuodelta 1995, jolloin aloimme aktiivisemmin kuvata kaverini vanhempien videokame-

ralla. Tässä vaiheessa emme vielä juurikaan osanneet kuvata, mutta meille oli syntynyt jo mielikuva siitä, miltä olisimme halunneet tempun näyttävän videolla. Esikuvina toimivat ne harvat rullalautaelokuvat, joita olemassa oli. Monesti tempuja videolta katsoessamme huomasimme, että joko kuvaus tai temppu, usein molemmat, eivät näyttäneet siltä kuin olisimme halunneet niiden näyttävän. Tekemässäni kyselyssä halusinkin kysyä ovatko muut oppineet joitain media-alan teknisiä taitoja ilman koulua tai varsinaista opettajaa. Kysyinkin haastateltavilta (Ks. Liite 1) itseohjautuva oppimisesta ja siitä mitä he ovat oppineet ammatistaan tai media-alasta jo ennen koulua tai työtä. Halusin jakaa eri taidot ja tiedot osa-alueisiin, jotta vastaukset olisivat mahdollisimman laajoja. Ensimmäisenä kysyin vastaajilta teknisistä taidoista.

AM: "Eli varsinaista koulutusta ei ole media, viestintä tai taiteenaloilta, kaikki on itse ja yhdessä kavereiden kanssa opittua."

JKAR: "Alkuaikoina opettelini kaiken itse. Kameratekniikasta ja leikkaamisesta lähtien. Siihen aikaa kirjallisuutta, etenkin suomeksi, oli vähän tarjolla."

AM: "Olen harrastanut videokuvausta reilun 10vuotta, pääasiassa skeittaukseen liittyen. Touhunnut erilaisten kameroiden kanssa, kuvannut ja leikellyt kaitafilmiä sekä opetellut käyttämään editointiohjelmia. Viimeisen kolmen vuoden ajan olen keskittynyt enemmän valokuvien ottamiseen. Pitkään tuli kuvattua pelkästään skeittausta, mutta nykyisin yhden onnistuneen tempun odottaminen ei ole enää pääasia. Olenpyrkinyt laajentamaan kuvausharrastusta kaikkeen mitä ympärillä tapahtuu. Kuvaillut keikkoja, maisemia, pieniä yksityiskohtia, katutaidetta, henkilöitä ja kaikkea mahdollista."

Lautailun alkuaikoina emme vielä osanneet kuvata emmekä varsinkaan editoida videoita. Kaikki kaveripiiristämme kuvasivat, jotkut vähän paremmin ja jotkut vähän huonommin. Yleensä ne, jotka eivät uskaltaneet tai halunneet yrittää jotain temppua päätyivät kuvaamaan, kun muut riskeerasivat henkeään yrittäessään tehdä aina vain vaarallisempia ja näyttävämpiä tempuja. Pakkohan se oli saada dokumentoitua, kun niin suuren riskin kanssa pelattiin. Kaikki kaverimme kuitenkin olisivat halunneet nähdä itsensä elokuvassa, joten tämä sai monet meistä yrittämään kovempia, vaarallisempia ja vaativampia tempuja.

Knowles (1975, 18) kuvaa itseohjautuvaa oppimista "prosessiksi, jossa yksilöt tekevät aloitteen – yksin tai toisten avulla – oppimistarpeidensa diagnosoinnissa, oppimistavoitteidensa muotoilussa, inhimillisten ja materiaalisten oppimislähteiden identifioinnissa, sopivien oppimisstrategioiden valinnassa ja toteuttamisessa sekä oppimistulosten arvioinnissa." (Pasanen, Ruuskanen & Vaherva 1989, 13).

JKOR: “Ilman erillistä koulutusta on oppinut ymmärtämään kameroiden teknisistä tiedoista lähes kaiken ja pystynyt vertailemaan eri kameroiden ominaisuuksia. Lisäksi alan forumeja seuraamalla “ei putoa kelkasta” vaan saa uusimmat tekniset ominaisuudet heti tietoisuuteen.”

Aineistosta nousseiden vastausten perusteella voidaan päätellä, että ainakin haastatellut henkilöt ovat selkeästi itseohjautuneesti oppineet media-alan taitoja.

JT: “Kameran käsittelyä ja editointia olin oppinut jo ennen kouluun menoa. Sen lisäksi osasin käyttää perus äänentoistosettiä ja Photoshop -ohjelmaa.”

EY: “Perustaidot kuvaamiseen: Sommittelu, aukko, suljinaika, ISO-luku, väri- ja mustavalkovalokuvan erot, vedostaminen.”

Halusin kysyä lisää haastateltavilta, mitä taiteellisia ja ilmaisullisia taitoja he ovat itse opiskelleet ennen koulua (ks. Liite 1) Jo aiemmissa vastauksissa on käynyt ilmi, että lautailumedia on vaikuttanut paljon haastateltavien taiteelliseen ilmaisuun ja/ tai ainakin motivoinut siinä.

JT: “Väittäisin, että eräänlainen tyylitaju on tullut mukaan lautailulajeista. Haluan tehdä asiat ”katu-uskottavasti”.”

Kriittisyys ja oman oppimisen arviointi ovat myös itseohjautuvalle oppijalle tyypillisiä piirteitä.

ML: “Tarinankerronnan perusteet, tiesin kuvakulmien vaikutuksen tarinankerron- taan, periaatteessa osasin tehdä oikeat asiat tietämättä niiden nimiä.”

Vuosi vuodelta kameran käsittelytaidot, kamerakalusto ja visuaalinensilmä tempun tal- lentamiselle ja tarinan kerronnalle paranivat. Talvella kuvasimme lumilautailuelokuvaa ja kesällä rullalautailuelokuvaa. Vasta vuonna 1999 lukiossa aloin editoimaan videoita enemmän, koska kuvattua materiaalia oli tässä vaiheessa kertynyt jo riittävästi eloku- vaa varten. Päätimme tehdä kaveriporukallemme eli tiimillemme ensimmäisen rulla- lautailu- ja lumilautailuelokuvan. Editoinnista en vielä tässä vaiheessa tiennyt juuri mi- tään, mutta analogisen editointilaitteiston pienen opastuksen jälkeen sain vapaat kädet alkaa “leikkimään” sillä. Luonnollisena jatkumona tähän halusin saada videon tai edes osan siitä ihmisten nähtäville. Lukion ATK-kurssilla opettelin koodausta sen verran, että sain tehtyä tiimillemme nettisivut, jonne kuvia ja videoita pystyi laittamaan näytille. Ku- vasisällön analogisesta digitaaliseen muotoon saattaminen taas tutustutti minut digitaaliseen editointilaitteistoon, ja opin käyttämään Avid-videoeditointiohjelmaa. Pik- kuhiljaa kaveriporukkaamme kehittyi sanonta “sen saa editoitua kuntoon”. Tällä sanon- nalla tarkoitimme huonosti kuvaukseltaan onnistuneiden otosten korjaamista editoimal-

la. Tämä ns. huonosti kuvatun materiaalin pelastaminen editissä kasvatti valtavasti mielikuvitusta ja editointitaitoja.

JKAR: "Osasin kuvaamisen ja leikkaamisen perusteet melko hyvin jo ennen kouluja. Opin ne omia lumilauta- ja rullalautaleffoja tekemällä."

Lautailukulttuurit ovat hyvin sosiaalisia, vaikkakin tietyssä mielessä pieniin ryhmiin ja kautuneita. Lautailijat kuitenkin tunnistavat hyvin helposti toisen lautailijan, ja tämä yhdistävä tekijä helpottaa usein sosiaalisissa tilanteissa. Itse olen kokenut, että minne vaan matkustan tai muutan, on uusien sosiaalisten kontaktien tekeminen hyvin helppoa lautailijoiden joukossa. Lautailulajien kautta olen myös saanut valtavasti hyviä kontakteja, jotka ovat auttaneet niin työsaannissa, tapahtumatuotannoissa kuin muussa tuottamisessa. Halusinkin kysyä haastateltavilta ovatko he kokeneet asian samoin. (ks. Liite 1.)

AV: "Paras tieto skeittarina on jo nuoruudesta lähtien ollut se pieni kynnyksen lähestyä ihmisiä (muita skeittareita) ulkopaikkakunnilla ja ulkomailla. Toisin sanoen kavereita on ollut varmasti helpompi saada esim. ulkomailla ollessa skeittauksen kautta kuin ilman tuota yhdistävää kulttuuria."

VV: "Erialaisten ihmisten ja kaikenlaisten erikoishahmojen kanssa toimeen tuleminen. Skeittiympyröissä kuitenkin törmäsi todella monenlaisiin kulkijoihin ja ilmapiiri oli todella välitön. En ole saanut mistään niin paljon kavereita kuin skeittiskenestä."

KT: "YLEISESTI tän merkitys skateparkkien ja yhdessätekemisen myötä on todella suuri! Lautailulajien merkitys on yhteiskunnallisesti nuorten sosiaalisten taitojen kehityksen kannalta tutkitusti merkittävä."

AT: "Alalla toimii paljon lajien harrastajia, kyllä se helpottaa. Jos ei olla ennestään tuttuja, todennäköisesti meillä on yhteisiä kavereita."

Koska rullalautailu on syntynyt Kaliforniassa, Yhdysvalloissa, ja sen valtamedia tuotetaan myös siellä, on luonnollista, että mediassa valtakielenä on ollut aina englanti. Rullalautailijat ja muutkin extremelajien harrastajat ovat olleet aktiivisia sosiaalisessa mediassa sen alkuaajoista saakka, ja sitä ennen olivat foorumit ja blogit heille jo tuttuja viestintäkanavia. Haastateltavista kävi myös ilmi, että lautailun kautta he ovat kehittäneet myös viestinnällisiä taitojaan, verkostojaan ja kontaktejaan. Kysyinkin heiltä, millaisia viestinnällisiä taitoja he ovat lautailun kautta oppineet tai omaksuneet ennen koulua tai työtä, sekä miten lautailu on edesauttanut heitä kontaktien ja verkostojen luomisessa. (Ks. liite 1.)

EY: ”Skeittaus ja lumilautailu ovat kansainvälisiä lajeja. Väistämättäkin tuli opeteltua englantia ja englanniksi kommunikointia ihmisten kanssa ja myös suomeksi. Englanninkielen opiskelu oli aikoinaan hankalaa kun ei motivaatiota hirveenä löytynyt koulunpenkiltä, mutta lajien vuoksi sitä halusi alkaa oppimaan. Hiljaisesta suomalaisesta tuli avoimempi omien ideoiden jakaja kuin hiljainen hyssyttävä.”

JT: ”Ehkä sosiaalisen median ja internetin hyödyntäminen on sellainen taito, jota olen oppinut lautailumaailmasta.”

VV: ”Koen kyllä. Kuten mainitsin, olen saanut skeittauksen kautta todella paljon ystäviä, ja monet heistä ovat jollain tavalla ”luovalla alalla”. On valokuvaajia, graafikoita, mainosmiehiä, liikkuvan kuvan tekijöitä, muusikoita, jne. Siitä porukasta on helppo miettiä tekijöitä, jos tarvitsee johonkin projektiin. Ja töitäkin voi saada kun on tuttuja oikeissa paikoissa.”

AT: ”Alalla toimii paljon lajien harrastajia, kyllä se helpottaa. Jos ei olla ennestään tuttuja, todennäköisesti meillä on yhteisiä kavereita.”

JKAR: ”Minulla oli muutamia ammattilumlautailija kavereita, joiden kontaktit auttoivat myös minua.”

AV ”Paras tieto skeittarina on jo nuoruudesta lähtien ollut se pieni kynnyksen lähestyminen ihmisiä (muita skeittareita) ulkopaikkakunnilla ja ulkomailla. Toisinsanoen kavereita on ollut varmasti helpompi saada esim. ulkomailla ollessa skeittauksen kautta kuin ilman tuota yhdistävää kulttuuria.”

Kyselyssä pyysin haastateltavia kuvailemaan kulkemaansa polkua ”elämäntavalla oman alasi ammattilaiseksi”. Kysyin heiltä myös tuntevatko he muita henkilöitä, jotka ovat kulkeneet samanlaisen polun. Hyvänä esimerkkinä ”elämäntavalla ammattilaiseksi”-polun kulkeneesta henkilöstä on Pasi Salminen, yksi suomen menestyneimmistä lumilautailua kuvaavista valokuvaajista. Salmisen kuvia on julkaistu arvostetuimmista kansainvälisissä Lumilautalehdissä.

(Iltasanomat 2014)

Pasi Salminen kertoo Tacky lautailufoorumin tekemässä haastattelussa omasta kuvausharrastuksensa aloittamisesta. Hän sanoo aloittaneensa kuvaamisen nimenomaan rullalautailun kautta. Hän kertoo kavereidensa kehittyneen hyväksi rullalautailijoiksi ja heidän kuvaaminen oli kivaa. Ensimmäiset kuvansa hän sai julkaistua Numero nimisessä rullalautalehdessä. (Tacky 2014)

JKAR: ”Uskoisin polkuni olevan melko tavallinen. Taidot eivät riittäneet itse lajissa tarpeeksi pitkälle. Kaverit olivat taitavampia, joten siirryin kuvaamaan heitä. Vähitellen omien leffojen tekemisen kautta kiinnostus ja näлкä kasvoi ja alan opiskelun kautta päädyin työskentelemään media-alalle.”

Tekemieni havaintojen mukaan monet rullalautailijat ovat motivoituneita oppimaan niin

valokuvausta, videokuvausta, videoeditointia, kuin arkkitehtuurista suunnitteluakin omaehtoisesti, jotta voisivat toimia enemmän rakastamansa lajin parissa, vaikka eivät enää itse lajia niin paljon harrastaisivatkaan.

JS: "Rakkaasta elämäntavasta ihanne ammatiksi"

VV: "Kasvoin skeittizinen tekijästä oikean skeittilehden päätoimittaksi. Siinä samalla etenin freelance-toimittajasta Hesarin toimittajaksi. Ja kaiken tämän ansiosta olen päätenyt niin mainostoimistoon kuin radiokanavallekin töihin."

VV: " On esimerkiksi monia valokuvaajia, jotka ovat aloittaneet puhtaasti skeittikuvaajina ja tekevät nyt töitä niin isoille lehdille kuin kaupallisille asiakkaillekin."

JKAR: "Tunnen muutamia. Mm. ystäväni, jonka kanssa kuvasimme ja leikkasimme omia elokuvia nuorena. Nykyään hän työskentelee AD:na Silja Linellä."

JKOR: "Lähes kaikki kuvaajat, jotka tunnen ovat käyneet saman polun kuin itse. Toisille on ehkä käynyt niin, että eivät ole olleet lajissa niin lahjakkaita niin ovat tarttuneet kameraan ja siten olleet aina mukana."

JT: "Kyllä tunnen. Äänentoistoalalla lähespoikkeuksetta tekijät omaavat bänditaustan. Lumilauta- ja skedeporukoissa on paljon valo- ja videokuvaajia.

4 Päätelmät

Opinnäytetyöni hypoteesi oli, että lautailulajit saattavat toimia itseohjautuvan media-alan opiskelun motivaattoreina. Lautailulajit ja media ovat nivoutuneet toisiinsa jo lajin alkuajoista lähtien. Nykypäivänä lautailubrändit rakennetaan suurin osin median avulla. Nettisivustot, kaupat, videot, videopelit, valokuvat ja mainokset ovat olleet aina suuressa osassa markkinoinnissa ja brändin rakentamisessa. Olen itse kasvanut kuvaajaksi, leikkaajaksi, ohjaajaksi ja tuottajaksi lautailuelämäntapani kautta. Ensimmäiset rullalautailu videot kuvasin jo 90-luvun alkupuolella ja ensimmäiset lautailuporukallemme tekemäni nettisivut tein jo 90-luvun lopussa.

Omista kokemuksistani, tehdyistä haastatteluista ja käydyistä keskusteluista olen alkanut miettiä, kuinka paljon lautailu on toiminut oman media-alan taitojen ja tietojen hankkimisen sekä itseohjautuvan oppimiseni motivaattorina. Tekemäni kyselyn mukaan varsin monet kuvaajat ovat ajautuneet tekemään kuvausta työkseen lautailulajien kautta tai se on ainakin heitä vahvasti siinä motivoinut. Kyselyssä sekä ja muissa tehdyissä tutkimuksissa kävi myös ilmi, että lautailulajit ja mediaharrastaneisuus kulkevat

käsikädessä. Monilla lautailutaustaisella kuvaajalla on taustansa takia erikoisosaamista video- ja valokuvausalalla, varsinkin kun kyseessä on lautailun kuvaaminen.

Lautailulajien kautta moni haastateltu koki myös saaneensa hyviä kontakteja työelämäänsä sekä oppineensa paljon viestinnällisiä taitoja. Itse uskon, että tätä lautailijoilla olevaa motivaatiota oppia media- ja taideaineita tulisi ehdottomasti hyödyntää koulussa ja koulutuksessa. Tästä hyvä esimerkkikoulu voisi olla Kajaanin alppilukio, jossa opiskelee paljon suomalaisia lautailijoita. Eikö koulussa voisi olla vaikka kaksoistutkinnon tyypinen vaihtoehto, jossa lautailija voisi lukion ohella opiskella itselleen esimerkiksi media-assistentin tutkinnon? Itse pääkaupunkiseudun kouluissa useamman vuoden opettaneena en näkisi yhtään hassumpaa vaihtoehtona jotain uudentyylistä koulua nuorille, jotka harrastavat lautailulajeja, mutta eivät varsinaisesti ole kiinnostuneet suorittamaan edes peruskoulua loppuun. Yleinen huoli tuntuu olevan nuorison keskuudessa vallitseva opiskeluun kohdistuva motivaation puute. Mielestäni Suomessa kaivattaisiinkin uusia teorioita ja käytäntöjä parantamaan nuorten opiskelua. Uskon, että kaikki tätä tukevat tutkimukset ja kyselyt varmasti ovat toivottuja. Tutkimusta ja siihen liittyvän jatkotutkimuksen voisi myös laajentaa koskemaan suurempaa joukkoa media-alan ammattilaisista ja tutkia sitä, miten laajaa itseohjautuva oppiminen oikeastaan onkaan media-alalla.

Lähteet

- Anttila Pirkko. 2005. Ilmaisuu, Teos, Tekeminen ja tutkiva toiminta, artefakta 16. Hamina. AKATIIMI Oy.
- Arto Saari –Shoot all skaters 2011. <http://www.youtube.com/watch?v=FU8ymwM7Zws> (katsottu 2.1.2014)
- Byskata Hanna. 2012. Tutkivan ja itseohjautuvan oppimisen arviointia. Tampereen ammattikorkeakoulu. Kehittämishanke.
- Davis James. 1999. Skateboard roadmap. London. Carlton.
- In Focus 2014. Arto Saari photography. (<http://vimeo.com/56667672#at=0>,) (Katsottu 1.1.2014)
- Iltasanomat 2014. Ei näin! Huippu kuvaajan vinkit. <http://www.iltasanomat.fi/afterdark/art-1288661731960.html> (luettu 11.3.14)
- Itkonen Iivo, Tolonen Tomi. 2010. RULLALUISTIMET, NUORISO JA KAUPUNKI – Bleidaus elämäntapaurheiluna. Joensuun yliopisto. Soveltavan kasvatustieteen ja opettajakoulutuksen osasto. Pro gradu- tutkielma.
- Lähteenmaa Jaana. 1991, Hip-hoppareita, lähiöläisiä, kultturelleja. Nuorisoryhmistä 80-luvun Helsingissä. Helsingin nuorisoasiainkeskus.
- Pasanen Teija, Ruuskanen Jaana & Vaherva Tapio. 1989. Itseohjautuva oppiminen. Itseohjautuvasta oppimisesta ja sen arvioimisesta aikuiskoulutuksessa. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen laitoksen julkaisuja.
- Rauste-von Wright Maijaliisa, von Wright Johan. 1994. Oppiminen ja koulutus. Helsinki. WSOY.
- Roos J-P. 1989. Liikunta ja elämäntapa. Nautintoa vai itsekuria. Jyväskylä. Jyväskylän yliopiston nykykulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja 14. Jyväskylän yliopisto.
- Stutt Ryan. 2009. Skateboarding: Landing the basic tricks. United Kingdom. London. A&C Black Publishers Ltd.
- Silvén Maarit, Kinnunen Riitta, Keskinen Soili. 1991. Kohti itseohjautuvaa opiskelutaitoa. Turku. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus.
- Tacky 2014. <http://www.tacky.fi/snowboard/article/?id=106350> (luettu 21.1.2014)

Tams Tuukka. 2008. Elämäntapana rullalautailu. Tutkimus suomalaisista rullalautailijoista ja rullalautakulttuurista. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Kasvatustieteen pro gradu –tutkielma.

Wheaton Belinda. 2004. Understanding lifestyle sports: Consumption, identity and difference. Lontoo & New York: Routledge.

Wikipedia 2014a. Extreme sports. http://en.wikipedia.org/wiki/Extreme_sport (Luettu 24.1.2014)

Wikipedia 2014b. Suuret suomalaiset. http://fi.wikipedia.org/wiki/Suuret_suomalaiset (Luettu 2.1.2014)

Tutkittaville henkilöille lähetetty kysely

Hei!

Tarkoitukseni on tutkia, miten rullalautailu ja muut lautailulajit kytkeytyvät media- /viestintä ja taidealan eri osa-alueisiin ja miten monet lajien harrastajat ovat itse siirtyneet ns. linssin edestä sen toiselle puolelle. Miten heidän oman lajin harrastaminen/ elämäntapa on auttanut heitä siinä.

Idean tutkimukseeni sain dokumentista, joka kertoo Ruotsissa Malmössä olevasta Bryggeriets gymnasium, rullalautailu painotteisesta koulusta, jossa opetussuunnitelmassa on ymmärretty ottaa huomioon motivaation merkitys opetuksessa, varsinkin media- ja taideaineiden opetuksessa. Dokumentin katsottuani aloin omia kokemuksiani media- ja taideaineista ja siitä miten lautailulajien kautta saadulla motivaatiolla olen itseopiskellut media-alalta niin laajasti monia eri taitoja ja tietoja. Aloin myös pohtia, ovatko muut lajien harrastajat kokeneet saman ja jos ovat, niin miten lajien harrastaminen ja siitä saatu motivaatio on heitä itseopiskelussa ja alan opiskelussa edesauttanut. Pyrin tarkastelemaan ilmiötä opinnäytetyössäni enemmän laadullisesti kuin määrällisesti, joten haastateltavien joukko on rajatun valikoitu. Toivon, että voisit vastata kysymyksiin mahdollisimman laajasti ja pohdiskelun kautta.

Olisi mahtavaa jos kerkeisitte palauttaa vastaukset kysymyksiin 16.12.2013 mennessä sähköpostitse.

Kiittäen Jussi Rossi

KYSYMYKSET:

1. Nimi:

2. Ikä:

3. **Ammatti / toimenkuva:**

3.1 Mitä teet ja kuinka kauan olet ollut alalla?

3.2 Mitä muuta media- /viestintä- / taide alaan liittyvää olet tehnyt työksesi aiemmin?

4. Oma laji/ lajit:

4.3. Miten koet oman lajisi vaikuttaneen ammatinvalintaan?

4.1 Milloin aloitit lajin

4.2 Kuinka aktiivisesti harrastat / harrastit

5. **Motivaatio ja itseohjautuva oppiminen:**

Itseohjautuvan oppijalle ominaisia piirteitä ovat mm.

-Vastuullisuus omasta oppimisesta

-Sisäinen motivaatio oppimiseen, halu oppia ilman ulkoista kontrollia

-Oma-aloitteisuus

-Usko itseensä ja itsensä hyväksyminen oppijana

-Joustavuus ja sopeutuvuus uusissa tilanteissa, epävarmuuden sieto

-Kriittisyys ja oman oppimisen itsearviointi

(Von Wright, 1994)

5.1 Mitkä ovat media-/viestintä/ taidealalla olennaisia taitoja/tietoja, jotka olet oman lajisi kautta itseoppinut tai omaksunut?

5.2 Onko sinulla alan koulutusta?

5.3 Mitä oheisaktiviteetteja/tietoja/taitoja lautailu toi tullessaan? (musiikki, vaate- tus, muut taiteet)

5.4 Miten ammattisi liittyy harrastukseesi/ elämäntapaasi?

5.4 Itseohjautuva oppiminen: Mitä olet oppinut ammatistasi jo ennen koulua/ työtä

Tekniset taidot:

Taiteelliset/ ilmaisulliset taidot:

Sosiaaliset taidot:

Viestinnälliset taidot:

Verkostot ja Kontaktit: Koetko saaneesi lajisi kautta hyödyllisiä kontakteja ammattiisi

Muut taidot/ tiedot, mitkä?

6. Lautailulajien harrastajat (skeittaus, surffaus ja lumilautailu) kokevat tai voivat kokea harrastuksensa monesti enemmän elämäntavaksi kuin pelkästään harrastukseksi.

6.1 Koetko oman lajisi harrastamisen enemmän elämäntavaksi kuin harrastukseksi? Jos koet lajin elämäntavaksi, niin miten kuvailisit omaa elämäntapaasi?

6.2 Miten kuvailisit omaa polkuasi “elämäntapa lautailijasta” oman alasi ammattilaiseksi?

6.3 Tunnetko paljon muita ihmisiä, jotka olisivat kulkeneet vastaavanlaisen polun? Millaisen polun?